

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 18 czerwca 2018 r.

Poz. 3898

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.64.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 15 czerwca 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Romana Ligenzy**" (11048) położonej na terenie Miasta Zabrze, na całym jej przebiegu, na "**Gieraltowicką**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.318.2017 z dnia 23 października 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Zabrze z prośbą o udzielenie informacji, dotyczącej ulicy "Romana Ligenzy" położonej na terenie miasta Zabrze, tj. kto i kiedy nadał nazwę tej ulicy. W przypadku, gdy była to Rada Miejska w Zabrzu (ew. Miejska Rada Narodowa), poproszono o przesłanie Wojewodzie uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem. W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, otrzymano pismo z dnia 26 października 2017 r. Nr WG.6625.5.2017.KK, w którym wskazano, że nie

odnaleziono uchwały w sprawie nadania ulicy nazwy Romana Ligenzy, przy czym z posiadanej dokumentacji wynika, że nazwa ta została nadana uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Zabrzu Nr III/7 z dnia 24 lutego 1954 r. i Nr V/18 z dnia 26 kwietnia 1955 r., które dotyczyły zmiany powtarzających się nazw ulic i placów na ówczesnym terenie administracyjnym miasta Zabrze.

Powyżej wskazanej ulicy Romana Ligenzy w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 11048.

Wojewoda Śląski, realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 16 listopada 2017 r., Nr NPII.4100.318.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Romana Ligenzy" położonej na terenie Miasta Zabrze z art. 1 ustawy. W dniu 5 czerwca 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia z dnia 29 maja 2018 r. Nr BUW-940-11(87)/18 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Romana Ligenzy" w miejscowości Zabrze jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, że „Roman Ligenza (1891-1946) był niemieckim aktywistą komunistycznym. Urodził się w Zabrzu. Pracował fizycznie jako górnik oraz najemca. W latach 1912-1914 odbywał służbę wojskową, a następnie brał udział w I wojnie światowej. W 1920 r. wstąpił do Komunistycznej Partii Niemiec (KPD). Był jednym z najaktywniejszych działaczy i twórców komórek komunistycznych na terenie Górnego Śląska. W latach 1927-1933 był z ramienia KPD członkiem Rady Miejskiej w Zabrzu, a w latach 1932-1933 był posłem do Landtagu. W 1933 r. przebywał w Polsce, gdzie próbował organizować m.in. strajki komunistyczne. Był również kurierem i pośrednikiem pomiędzy KPD oraz Komunistyczną Partią Polski. Po powrocie do Niemiec w 1934 r. został aresztowany za działalność komunistyczną w rejonie Zagłębia Ruhry oraz w środkowego i dolnego Renu. Więziono go m.in. w Sachsenhausen i Buchenwaldzie. Został zwolniony w 1941 r. W 1943 r. przedostał się na terytorium Prus Wschodnich, gdzie próbował zorganizować podziemie komunistyczne. Po powrocie na Górny Śląsk prowadził sabotaż, w oczekiwaniu na zbliżającą się od wschodu Armię Czerwoną. Po wojnie został obywatelem NRD oraz przeprowadził się do Berlina gdzie pracował jako urzędnik w tamtejszym magistracie. Zmarł w czerwcu 1946 r.”

W podsumowaniu ww. opinii wskazano, że „W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Romana Ligenzy stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, którą wskazana postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, i jako taka jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.”

Z przedmiotowej opinii IPN wynika, że osoba Romana Ligenzy jest postacią symbolizującą i propagującą idee komunizmu, na co wskazuje jego życiorys i pełnione funkcje.

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy ulicy "Romana Ligenzy", jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.318.2017 z dnia 16 listopada 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Zabrze z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy.

W odpowiedzi pismem z dnia 27 listopada 2017 r., Nr WG 6625.5.2017 zaproponowano, aby wskazanej drodze publicznej nadać nazwę ulica „Gierałtowicka”.

Wojewoda Śląski uwzględnił zaproponowaną wyżej nazwę ulicy, gdyż nazwa ulicy "Gierałtowicka" koreluje z pozostałymi nazwami ulic w Mieście Zabrzu.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z „Romana Ligenzy" na „Gierałtowicką" należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju

totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Zabrze
- 2) a/a